

Plekbord

Informatieblad van de Heemkundekring Onsenoort

Colofon

Jaargang: 35
Oktober 2014

Uitgave:
Heemkundekring Onsenoort
www.hkkonsenoort.nl

Secretariaat:
Grotestraat 103
5151 JD Drunen
tel: 0416-320995.
bestuur@hkkonsenoort.nl

Bank:
NL19RABO0136504418
t.n.v Heemkundekring
Onsenoort Nieuwkuijk

Redactie:
Kees van den Oord
Tel: 073-5130407
Toon Groot
Tel: 0416-375835

Inleveradres kopij:
Redactie Plekbord
Heusdensedweg 1
5154EJ Elshout

Kopij via e-mail:
plekbord@hkkonsenoort.nl

**Kopij volgende Plekbord
inleveren vóór:** 15 nov.

In dit nummer o.a.:

Over boeken gesproken

Column Adri Verboord

Mooiste familiewapen

Verslag Excursie Mechelen
Zie digitale plekbord

Voortgang huisvesting

Beste lezers,

We hebben een bijzondere maand voor de boeg met onze vereniging. Allereerst op zaterdag 8 november de herdenking van de 100^e sterfdag van Hendrik van der Geld in Elshout. Het weekend van 28 en 29 november staat in het teken van Nieuwkuijk. Er vindt een tentoonstelling plaats over Van Mol Pauwels (De Spar) en de ramp die leidde tot de Nieuwkuijke Wiel. Er zullen dat weekend ook wandelingen worden gehouden rondom de Nieuwkuijke Wiel. En een lezing van Sjf van Hulst op dinsdag 18 november over 'Goei Botter'.

De redactie

De Erfenis van Hendrik

Een bijzondere bijeenkomst in de Elshoutse kerk

Op zaterdag 8 november a.s. is het precies 100 jaar geleden, dat de in 1838 in Elshout geboren kunstenaar Hendrik van der Geld, in 's-Hertogenbosch is overleden. Onze vereniging organiseert op die avond een bijzondere herdenkingsbijeenkomst in de Elshoutse kerk.

Van der Geld was een bekend beeldhouwer van religieuze werken. In 's-Hertogenbosch begon hij in 1870 een atelier aan De Oude Dieze waar na korte tijd 25-30 mensen werkten. In zijn atelier is de gehele inrichting voor de Elshoutse kerk gemaakt; hoofdaltaar, zijaltaren, kruisweg, biechtstoelen etc. Ook maakte hij kunstwerken voor de vele neogotische kerken die eind 19^e en begin 20^e eeuw gebouwd zijn. Voor de Bossche St. Jan maakte hij enkele altaren en niet minder dan 100-tal beelden.

Toon Groot zal in enkele lezingen, met een diaprojectie op een groot scherm, vertellen over deze kunstenaar; zijn leven, zijn werk en zijn werk voor Elshout. Ook zal Toon vertellen over andere kunstwerken in deze kerk. De bijeenkomst zal worden ingeleid en gesloten door pastoor D. Hedeboom. Een muzikale omlijsting wordt gegeven door de fanfare Eendracht Maakt Macht en het zangkoor Confetti-Marcanto. En de vendeliers van de O.L.V. Schuts van Elshout treden ook op.

De bijeenkomst begint om half negen en zal ca. twee uren duren. De kosten voor deze bijeenkomst zijn €3,- p.p. en u moet zich vooraf aanmelden. Dit kan telefonisch bij Toon Groot (0416-375835), bij het secretariaat van de heemkundekring (0416-320995) of per mail bestuur@hkkonsenoort.nl.

*Links het kruis en boven een detail van de kruisweg in de kerk van Elshout, beiden werken van Hendrik van der Geld
Foto's: Toon Groot*

Column

Begraafplaatsen / Kerkhoven

De afgelopen maand zijn er een aantal gebeurtenissen geweest, die me op het idee gebracht hebben om een column aan dit onderwerp te wijden. In mijn functie van vice-

voorzitter van de parochies Haarsteeg en Vlijmen praten we regelmatig over het ruimen van graven. Als mensen met een vriendenkring woonde ik een crematie bij en als toerist namen we een kijkje op een begraafplaats in Lissabon. Uiteenlopende ervaringen dus. Het zijn ervaringen, waarmee de meeste lezers van ons Plekbord ook met enige regelmaat geconfronteerd worden. We krijgen allemaal wel eens de vraag voorgelegd of we de grafrechten van dierbaren willen verlengen of dat we het graf laten ruimen. In ieders familie- en kennissenkring overlijden mensen en hoe velen van ons nemen ook niet graag een kijkje op een kerkhof of begraafplaats in den vreemde?

Het kerkhof (direct verbonden aan een kerk) en de begraafplaats (niet gebonden) zijn altijd een grote bron van informatie geweest voor mensen, die aan stamboom onderzoek doen. Namen, geboorte- en sterftedatum en wie met wie gehuwd was, het staat doorgaans allemaal op een grafsteen. Omdat een kerkhof vaak een respectabele leeftijd heeft, zijn de teksten soms moeilijk te ontcijferen, maar des te groter is de vreugde van de onderzoeker als het dan toch lukt.

Naast de informatie over individuele personen, vormt een kerkhof ook vaak een afspiegeling van de sociale verhoudingen door de tijden heen. De grote familiegraven van industriëlen, de robuuste graven van burgemeesters, pastoors en andere notabelen en de vele minder opvallende graven van 'gewone mensen', zetten de verhoudingen uit het leven als het ware in de dood voort. Overigens kan er ook voor gekozen worden, om in de dood juist iedereen als gelijke van elkaar te beschouwen, zoals we dat vaak zien bij oorlogsbegraafplaatsen.

Waar nog niet zo lang geleden kerkhoven moeite hadden om voldoende ruimte te vinden voor nieuwe graven, daar zien we de laatste jaren een duidelijk ander beeld. Het aantal crematies neemt toe en het aantal begravingen neemt af. Door regelmatig graven te ruimen, ontstaat weer plaats en waar tot voor kort schaarste was ontstaat nu weer steeds meer ruimte.

Door de ruiming gaat er voor heemkundigen en genealogen helaas een bron van informatie, in de originele staat, verloren. Maar gelukkig wordt dat door internet sites en zeker ook door daarop geplaatste verzamelingen van bid- en gedachtenisprentjes, meer dan gecompenseerd. Daarmee is de gewenste informatie ook gemakkelijker te vinden. Kijk maar eens op de site van de HKK Onsenoort bij 'links, particuliere sites'. Ook onze eigen leden zijn hierin heel actief.

Van een bewuste en actieve heemkundekring als de onze mag verwacht worden, dat ze kostbaar historisch materiaal niet zomaar verloren laat gaan. Dankzij goede afspraken met o.a. de Gemeente Heusden en het werk van diverse 'vrijwilligers fotografen' zijn kerkhoven en begraafplaatsen volledig in beeld gebracht.

Een prettige gedachte dat je hierdoor een graf toch nog kunt 'bezoeken', ook al is het op het kerkhof niet meer te vinden.

Adrie

Klerks
Groep

P.Klerks administraties

Financieel advies & Administratiekantoor

Kerkstraat 74

5154 AR Elshout

T. 0416-37 26 85

E. administratie@klerksgroep.nl

InBrabant

Onze vereniging is aangesloten bij de Stichting Brabants Heem en deze Stichting overkoepelt momenteel 127 Brabantse heemkundekringen met meer dan 33.000 leden. Brabants Heem, Historische Vereniging Brabant en Erfgoed Brabant geven gezamenlijk het tijdschrift InBrabant uit; hét tijdschrift over de geschiedenis van Noord-Brabant. In de bijgesloten flyer is er meer informatie over een aantrekkelijke aanbieding om van dit tijdschrift abonnee te worden.

Expositie Nieuwkuijk

Op 28 en 29 november zal in het Patronaat van Nieuwkuijk de 'Expositie Nieuwkuijk' gehouden worden met de onderwerpen "Dijkdoorbraak Nieuwkuijk 1880" en "Spargroothandel Van Mol-Pauwels". De tentoonstelling is geopend van 10.30 uur tot 17.00 uur. Van elke onderwerp is dan een boek te koop waarvan de kosten €15,- per boek bedragen en €25,- voor beide boeken.

Tijdens de expositie zijn er enkele wandelingen naar de Nieuwkuijkse wiel en de locatie waar ooit Van Mol-Pauwels was gevestigd.

De entree voor de expositie is €3,- incl. een kop koffie of thee.

Daar de werkgroep nog druk doende is met de organisatie van de expositie zal meer informatie in het volgende Plekbord komen, dat enige dagen voor de expositie verschijnt. Ook zal er in de regiobladen nog voldoende informatie komen.

Boscheweg 32, 5151 BD Drunen
Tel. 0416.373335 / mob.nr. 06.27337481
e-mail: bertvanheesbeen@home.nl

Expositie stichting "Honsoirde"

Duo expositie m.m.v. Ivo van der Velden en Ria van den Berg: fotografie/hoeden en accessoires.

Zondag 26 oktober tot en met zondag 30 november van 13.00 tot 17.00 uur is er in de toren van abdij Mariënkroon onder auspiciën van de Stichting Honsoirde een duo-expositie te zien van fotograaf Ivo van der Velden uit Nieuwkuijk en hoedenmaakster Ria van den Berg.

Ivo legde 12 portretten van 13 bijzondere mensen verbonden aan zorginstelling 'Lister' vast. Aan de hoofdpersonen werd gevraagd waar zij blij van worden, dit resulteert in een aantal zeer bijzondere foto's, die bijdragen aan het herstel van hun psychische kwetsbaarheid.

Ria's passie voor hoeden is ongeveer 20 jaar geleden ontstaan vanuit het carnaval. Van daaruit is zij een aantal hoedencursussen gaan volgen om meer vak kennis op te doen en te ontdekken hoe het materiaal dat gebruikt wordt zich beweegt en gedraagt. Materialen zijn in haar ontwerpen het uitgangspunt en zijn bepalend voor het uiteindelijke resultaat. Naast vrij werk, werkt zij ook in opdracht. Zij vindt draagbaarheid erg belangrijk, een hoed moet lekker zitten en iets extra's toevoegen aan de draagster.

Restauratie Drunense Molen

De romp van de molen staat in de steigers en er is een groen gaasdoek aangebracht ter bescherming van de werkers. De voegen zijn inmiddels uitgeslepen en het voegwerk is bijna klaar, waardoor de buitenmantel weer waterdicht is. In de komende dagen zal de steiger afgebroken worden.

Aan de houten delen van de kap is op de bouwplaats nog weinig gebeurd, maar het voorbereidende werk gebeurt nu in de werkplaats van de molenbouwer.

De foto's van de maandelijkse voortgang worden gemaakt door Rini Wouters.

Welpen op Mariënkroon

De scouts gingen ze al voor, maar deze keer waren de welpen van Scouting Garcia Moreno aan de beurt. De welpen zijn jongens en meisjes van 7 tot 11 jaar en zijn verdeeld in twee groepen, de Hakuna Matata Welpen en de Takoda Welpen. Hanneke van den Hogen, één van de

leidinggevend van deze welpen, deed een beroep op ons om voor deze 45 welpen, een Heemkunde Speurtocht op te zetten. Dat was voor ons geen probleem maar gezien hun leeftijd, vroeg de gebruikelijke Heemkunde Speurtocht natuurlijk wel om enkele aanpassingen. Zo werd er rekening gehouden met hun lees niveau en woordenschat. De opzet was hetzelfde maar de opdrachten waren daarom iets eenvoudiger en in de vorm van "multiple choice". Dankzij de Educatie Commissie en de Archeologische Werkgroep, verliep de speurtocht soepel en zonder problemen, er waren wel momenten bij dat de welpen als leeuwen tekeer konden gaan maar dat hoort natuurlijk bij de leeftijd. Aan het einde van de speurtocht kregen de welpen allemaal presentjes mee, waaronder de kies van een oeros (een os uit de oertijd). En alvorens weer huiswaarts te keren, werd deze zonovergoten en geslaagde dag, door de welpen speciaal afgesloten met een traditioneel welpenafscheid.

Martijn van de Wiel foto: Nico Verbunt

Schnitzelrestaurant - Café
Het Oude Tramstation

Kom heerlijk genieten in ons
Schnitzelrestaurant

Donderdag, vrijdag & zaterdag geopend vanaf 16:30 uur, zondag geopend vanaf 15:00 uur.

schnitzels
vanaf
€9,75

Heusdenseweg 16, Elshout
0416 37 53 82 www.oudetramstation.nl

Brasserie - Restaurant - Partycentrum

Remise

- Gezellig een hapje en een drankje in de Brasserie
- Uitgebreid dineren in het Restaurant
- Geheel verzorgd feest in het Partycentrum

Lid van:
Zo vrij is Brabant

Grotestraat 267, 5151BM Drunen
Telefoon: 0416-372393 Fax: 0416-320053
www.remise.nl info@remise.nl

Goei Botter

In het vorige Plekbord heeft een artikel gestaan over de uitgifte van het boek 'Goei Botter'. Ook was een flyer bijgesloten voor de voorinschrijving voor de aankoop ervan en velen hebben inmiddels dit boek besteld. Zie www.boterfabriekdrunen.nl.

Op dinsdagavond 18 november zal de auteur Sjef van Hulst in 'Het Oude Tramstation', 'Elshoutseweg te Elshout een lezing houden over het onderwerp, waarna het boek gepresenteerd zal worden. Het eerste exemplaar wordt aangeboden aan Frans Spiering, de oudste van de nog levende werknemers van de melkfabriek.

De lezing begint om acht uur en de entree is €3,- incl. een kop koffie/thee bij binnenkomst. U moet zich tevoren wel aanmelden; telefonisch 0416-320995 of per mail bestuur@hkkonsenoort.nl.

Kamermuziekconcert door het Nieuw Amsterdams Klarinet Kwartet.

Op Zondag 9 november om 14.00 concerteert in de kapel van Abdij Mariënkroon in Nieuwkuijk onder auspiciën van Stichting Honsoirde het Nieuw Amsterdams Klarinet Kwartet, bestaande uit 4 jonge musici, allen afgestudeerd aan Het Amsterdams Conservatorium. Dit Kwartet heeft zich in korte tijd een prominente plaats verworven in de nationale en internationale muziekwereld. Zij verzorgden succesvolle optredens in het Concertgebouw, de Uitmarkt, het Grachtenfestival en Radio 4.

Zij spelen bij Honsoirde klassieke werken van Schumann, Wagner en Reger, naast wat meer eigentijdse werken, waarin de vele mogelijkheden van een klarinet kwartet ten volle worden geëxploreerd.

Plaatsbespreken iedere dinsdag van 9.00 tot 12.00 uur tel : 073-5115040 en per e-mail info@honsoirde.nl

De toegangsprijs bedraagt 10 euro inclusief pauzedrankje .

Najaarsexcursie

*Erik Tausch geeft hier uitleg in een voormalige opslagloods, waarin nu grote evenementen gehouden worden.
Foto van André Janssen*

De najaarsexcursie naar de kunst- cultuur- en educatiecluster op het voormalige CHV-terrein in Veghel is op zaterdagmiddag 18 oktober met een groep van bijna 50 personen zeer interessant geweest. Met de projectleider Erik Tausch hebben we maar meteen afgesproken dat we volgend jaar weer een rondleiding doen, wanneer de uitbreiding met 'Jumbo-foodworld' klaar is.

Een fotoserie van Ad Hartjes is te vinden op: <https://plus.google.com/101973349730535167092/stories/03755697-acec-319a-b120-d163cbdecf5b1492d82d7b2>

Schel
Bureau voor elektro-
en installatietechniek

- verwarming
- elektra
- gas
- water
- licht

Duurzame warmte en koeling uit de grond via warmte pomp

www.schel.nl
Elshout | Tel. (0416) 32 10 50